

DESCRIPCIÓ DE LA LLENGUA CATALANA I DE LA LLENGUA CASTELLANA

23868

Departaments de Filologia Catalana i Filologia Espanyola

Professores:

Llengua catalana: Anna Gavarró (B11/250; tel. 93-581-23-60)

Llengua castellana: Marta Prat (B11/236, tel. 93-581-23-43)

OBJECTIUS

Proporcionar els coneixements bàsics sobre l'estructura fonètica, fonològica, morfològica, sintàctica i lèxica del castellà i del català.

Adquirir l'habilitat de diferenciar els aspectes propis de la llengua escrita i normativa, enfront dels de la llengua espontània i col·loquial i donar una idea bàsica de la variació interna de cada llengua.

Capacitar l'alumne per a l'anàlisi gramatical bàsica de la parla normal i de la parla patològica.

TEMARI

1. Descripció de la fonètica i la fonologia del castellà i del català:

- 1.1. La producció de la parla: respiració, fonació i articulació.
- 1.2. La representació gràfica, fonètica i fonològica: grafia; so i al·lòfon; fonema.
- 1.3. L'estructura fonètica: caracterització articulatòria i acústica de les vocals i de les consonants.
- 1.4. L'estructura fonològica.
- 1.5. Els elements suprasegmentals: l'accent i l'entonació.
- 1.6. Els principals fenòmens fonètics: elisió, sonorització, ensordiment, assimilació, etc.
- 1.7. Fenòmens de fonètica sintàctica.

2. Descripció del sistema lèxic del castellà i del català:

- 2.1. Mots patrimonials i mots savis. Neologismes.
- 2.2. Creació lèxica per processos morfològics de la pròpia llengua:
 - 2.2.1. La flexió nominal i la flexió verbal.
 - 2.2.2. La formació de mots: derivació i composició.

3. Descripció de la sintaxi del castellà i del català:

- 3.1. Predicat i arguments. Funcions semàntiques dins la frase. Tipus de verbs: transitius, intransitius, inacusatius.
- 3.2. Categories sintàctiques i funcions sintàctiques. Estructura dels sintagmes. Estructura de la frase: el STemps. El subjecte i les llengües de subjecte nul. La modalitat.
- 3.3. Estructura de la frase: el SC. La negació. La interrogació. L'ordre sintàctic marcat. La subordinació.

*Es preveu que l'explicació de cadascun dels tres temes exposats ocupi una tercera part de les classes teòriques.

PRÀCTIQUES

OBJECTIUS

Aconseguir que l'alumne assoleixi un domini dels alfabets fonètics i fonològics del castellà i del català, així com una competència adequada en la descripció de les característiques fonètiques d'enunciats orals: detectar processos fonètics i analitzar els elements suprasegmentals. Capacitar l'alumne per tal que identifiqui correctament els diferents tipus d'unitats lèxiques i en descrigui les seves característiques morfològiques. Fer possible que l'alumne reconegui les principals unitats sintàctiques i descrigui l'estructura de frases simples i complexes.

CONTINGUT DE LES PRÀCTIQUES

Les pràctiques es destinaran a exercitar l'alumne en les tècniques d'anàlisi fonètica, morfològica, lèxica i sintàctica d'enunciats orals i escrits de parlants amb una competència estàndard del castellà i del català, així com de parlants amb pertorbacions del llenguatge. A cadascun dels temes del programa li corresponen tres hores de pràctiques. L'alumne haurà de lliurar obligatòriament els exercicis proposats pel docent en les pràctiques en les dates convingudes.

AVALUACIÓ

L'avaluació es basarà en

- La valoració de proves, exercicis i problemes realitzats al llarg del curs, especialment a les hores de pràctiques.
- La valoració final d'informes, treballs o projectes realitzats individualment o en grup.
- Una prova final escrita que representarà com a màxim el 65% de la nota final.

La introducció dels crèdits europeus farà necessari d'establir a l'aula com serà l'avaluació al curs 2005-06.

En aquesta assignatura s'avalua també el coneixement normatiu del català i del castellà; es penalitzaran les incorreccions. Tots els alumnes s'avaluaran tant en català com en castellà.

BIBLIOGRAFIA

0. Bibliografia general

· Gramàtiques

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA (1999), *Gramática descriptiva de la lengua española*, dir. BOSQUE, I. y DEMONTE, V., 3 vols., Espasa-Calpe, Madrid.
SOLÀ, J. et al. (eds.) (2002), *Gramàtica del català contemporani*, 3 vols., Empúries, Barcelona.

· Dictionaris

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (1995) *Diccionari de la llengua catalana*, Edicions 3 i 4, Edicions 62, Editorial Moll, Enciclopèdia Catalana, Publ. de l'Abadia de Montserrat, Barcelona/Palma de Mallorca/València.
REAL ACADEMIA ESPAÑOLA (2001) *Diccionario de la lengua española*, 22ª edició, Espasa-Calpe, Madrid. [Edición en CD-ROM de la 22ª ed., Espasa Calpe, Madrid, 2003].
SECO, M., ANDRÉS, O. Y RAMOS, G. (1999), *Diccionario del español actual*, Aguilar lexicografía, Madrid.

1. Bibliografia específica

· Fonètica i fonologia

ALCOBA, S. (coord.), L. AGUILAR, S. LUQUE y M. MACHUCA (2000), *La expresión oral*, Ariel, Barcelona.
ALARCOS, E. (1981⁴), *Fonología española*, Gredos, Madrid.
BONET, E. – LLORET, M.R. (1998) *Fonología catalana*, Ariel, Barcelona.
BONET, E., LLORET, M.R. i MASCARÓ, J. (1997) *Manual de transcripció fonètica*, Publicacions de la UAB, Bellaterra.
CONTRERAS, H. – LLEÓ, C. (1982) *Aproximación a la fonología generativa: principios teóricos y problemas*, Anagrama, Barcelona, pp. 13-17 i 33-50.
GIL FERNÁNDEZ, J. (1988) *Los sonidos del lenguaje*, Síntesis (Lingüística, Textos de apoyo, 3), Madrid.
NAVARRO TOMÁS, T. (1918) *Manual de pronunciación española*, CSIC, Madrid; 21ª ed., 1982.
RECASENS, D. (1993) *Fonètica i fonologia catalanes*, Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

· Lexicologia i morfologia

ALMELA PÉREZ, R. (1999), *Procedimientos de formación de palabras en español*, Ariel, Barcelona.

- BOSQUE, I. (1982) “La morfología”, en ABAD – GARCÍA BERRIO, edd. (1982) *Introducción a la lingüística*, Alhambra, Madrid, pp. 115-153.
- CABRÉ, M.T. – RIGAU, G. (1986), *Lexicologia i semàntica*, Enciclopèdia Catalana, Barcelona.
- MASCARÓ, J. (1986) *Morfologia*, Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

· **Sintaxi**

- BOSQUE, I. (1989) *Las categorías gramaticales*, Síntesis, Madrid.
- FABRA, P. (1956) *Gramàtica catalana*, Teide, Barcelona.
- FERNÁNDEZ LAGUNILLA, M. – ANULA, A. (1995) *Sintaxis y cognición. Introducción al conocimiento, el procesamiento y los déficits sintácticos*, Síntesis, Madrid.
- HERNANZ, M.L. – BRUCART, J.M. (1987) *La sintaxis, I. Principios teóricos. La oración simple*, Crítica, Barcelona.
- RAMOS, J.R. (1992) *Introducció a la sintaxi*, Tàndem, València.
- ZAGONA, K. (2002) *Syntax of Spanish*, Cambridge University Press, Cambridge.

Assignatures de lliure elecció que es recomanen

Pràctiques de llengua oral i escrita espanyola (Filologia Espanyola), Llengua espanyola I, Llengua espanyola II, Llengua espanyola III , Llengua catalana I, Llengua catalana II, Llengua catalana III (Filologia Catalana).